

Σιούφας και Συνεργάτες
Δικηγορική Εταιρεία*

Η ΑΞΙΩΣΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΣΤΑ ΑΠΟΚΤΗΜΑΤΑ

Η ΑΞΙΩΣΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΣΤΑ ΑΠΟΚΤΗΜΑΤΑ

Ο Αστικός Κώδικας ορίζει στο άρθρο 1397 ότι: «Με την επιφύλαξη των διατάξεων που ακολουθούν, ο γάμος δεν μεταβάλλει την περιουσιακή αυτοτέλεια των συζύγων». Όσον αφορά, δηλαδή, τις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων κατά τη διάρκεια του γάμου, ο Έλληνας νομοθέτης υιοθετεί το **σύστημα της περιουσιακής αυτοτέλειας ή σύστημα χωρισμού των περιουσιών**. Αυτό σημαίνει ότι με τη σύναψη του γάμου δεν μεταβάλλεται η περιουσιακή κατάσταση των συζύγων, καθώς οι περιουσίες τους εξακολουθούν να παραμένουν χωριστές. Στον αντίποδα, κατ' εφαρμογή της αρχής της ιδιωτικής αυτονομίας, παρέχεται στους συζύγους και η δυνατότητα να επιλέξουν το **σύστημα της κοινοκτημοσύνης** (ΑΚ 1403-1415) με την κατάρτιση σύμβασης που περιβάλλεται τον τύπο του συμβολαιογραφικού εγγράφου.

Παρόλο που ο Αστικός μας Κώδικας υιοθετεί το σύστημα της περιουσιακής αυτοτέλειας, δεν μπορεί κανείς να παραβλέψει ότι η επιλογή αυτού ενδέχεται να δημιουργήσει ορισμένες

αδικίες σε βάρος του συζύγου που αναγκάζεται να μην εργαστεί, προκειμένου να αναλάβει τη φροντίδα των τέκνων και τη συνολική μέριμνα της οικογενειακής στέγης. Για να εξαλειφθούν αυτές οι αδικίες, εισήχθη στο ήδη υπάρχον και ισχύον σύστημα χωρισμού των περιουσιών ένας θεσμός που το συμπληρώνει και το ενισχύει. Πρόκειται για την **αξίωση συμμετοχής στα αποκτήματα**, η οποία ρυθμίζεται στα **άρθρα 1400-1402 ΑΚ**, την οποία έχει ο σύζυγος που συμβάλλει στην επαύξηση της περιουσίας του άλλου συζύγου.

Προϋποθέσεις γέννησης της αξίωσης

Οι προϋποθέσεις για τη θεμελίωση της αξίωσης, όπως αυτές απορρέουν από το άρθρο 1400 ΑΚ, είναι: α) η λύση ή ακύρωση του γάμου ή η συμπλήρωση τριετούς διάρκειας των συζύγων, β) η αύξηση της περιουσίας του υπόχρεου συζύγου μετά τη σύναψη του γάμου, γ) η συμβολή με οποιονδήποτε τρόπο του δικαιούχου συζύγου στην αύξηση της περιουσίας του υπόχρεου συζύγου και δ) αιτιώδης σύνδεσμος μεταξύ της συμβολής και της αύξησης.

Ως αύξηση της περιουσίας του υπόχρεου συζύγου νοείται η διαφορά που υπάρχει στην περιουσιακή του κατάσταση σε δύο διαφορετικά χρονικά σημεία, ήτοι κατά την τέλεση του γάμου (αρχική περιουσία) και κατά τον χρόνο γέννησης της αξίωσης συμμετοχής (τελική περιουσία). Στην αύξηση της περιουσίας δεν υπολογίζεται ό,τι αυτοί απέκτησαν από δωρεά, κληρονομία ή κληροδοσία ή με διάθεση των αποκτημάτων από αυτές τις αιτίες.

Σημειώνεται ότι για τη συμβολή στην επαύξηση της περιουσίας, ο νόμος καθιερώνει νόμιμο μαχητό τεκμήριο που ανέρχεται σε 1/3, ως προς το οποίο δεν υφίσταται το βάρος απόδειξης για τον ενάγοντα που επικαλείται την αύξηση. Με άλλα λόγια, ο ενάγων υποχρεούται να επικαλεστεί και να αποδείξει την αύξηση, όχι όμως και τη συμβολή του σε αυτή κατά το ποσοστό αυτό.

Παραγραφή της αξίωσης – Αναγκαστικός χαρακτήρας

Η αξίωση παραγράφεται δύο χρόνια μετά τη λύση ή την ακύρωση του γάμου ή τη συμπλήρωση της τριετούς διάρκειας. Η σύντομη παραγραφή εξυπηρετεί την ανάγκη για ταχεία εκκαθάριση των σχετικών διαφορών των πρώην συζύγων.

Οι σχετικές διατάξεις περιέχουν κανόνα αναγκαστικού δικαίου, με αποτέλεσμα να μην είναι δυνατή παραίτηση του δικαιούχου συζύγου απ' αυτή, εφόσον αυτή γίνει πριν γεννηθεί η αξίωση.

Παροχή ασφάλειας

Ο Αστικός Κώδικας παρέχει τρόπους εξασφάλισης του δικαιούχου της αξίωσης του άρθρου 1400 ΑΚ, καθώς προβλέπει τη δυνατότητα απόκτησης υποθήκης τόσο πριν από τη γέννησή της κατ' εφαρμογή του άρθρου 1262 αρ. 4 ΑΚ, όσο και κατόπιν αυτής, μέσω του άρθρου 1402 ΑΚ. Οι προϋποθέσεις για την άσκηση της αξίωσης παροχής ασφάλειας, η οποία προβλέπεται στο άρθρο 1402 ΑΚ, είναι: α) η άσκηση από οποιονδήποτε σύζυγο αγωγής διαζυγίου ή ακύρωσης του γάμου ή η άσκηση από τον δικαιούχο σύζυγο αγωγής για απόδοση των αποκτημάτων του άρθρου 1400 ΑΚ και β) η ύπαρξη βάσιμου φόβου ότι κινδυνεύει η αξίωση του άρθρου 1400 ΑΚ εξαιτίας της συμπεριφοράς του υπόχρεου ή των κληρονόμων του. Η εξασφάλιση του δικαιούχου μπορεί να λάβει τη μορφή υποθήκης ή προσημείωσης υποθήκης, ενεχύρου, εγγύησης ή εγγυητικής επιστολής.

Χριστίνα Ζήση

Δικηγόρος

Δ.Μ.Σ. Γενικού Αστικού Δικαίου

Αθήνα

Νέου Φαλήρου 6^α
Αγ. Ι. Ρέντη, 182 33
τηλ: +30 210 3673000
fax: +30 210 3673070
email: info@sioufaslaw.gr
website: www.sioufaslaw.gr

Θεσσαλονίκη

Νικηφόρου Ουρανού 3
Θεσσαλονίκη, 546 27
τηλ: +30 231 6005800
fax: +30 231 6005899

Πάτρα

Λεωφόρος Οθωνος-Αμαλίας 55
Πάτρα, 262 22
τηλ: +30 261 0226549
fax: +30 261 0242971

Ρουμανία

76 Splaiul Unirii, River Plaza Tower A 7th floor
Bucharest, District 4, P.C.040037
τηλ: +40 372 171778
fax: +40 372 171779
email: info@sioufaslaw.ro
website: www.sioufaslaw.ro

